

Sadržaj

2		Naša polemika: Jevrejin ili ne?
5		O Maloj Makabijadi
11	Braco Levi	Seminar u Španiji
13		Vesti iz klubova
17	Sonja Petković	Jevreji narodni heroji: Nisim Albahari
19	Raka Levi	Drugi nastavak
24		Jevrejska odeća kroz vekove (II)
27	Raša Livada	Sinagoga
29	Danijela Danon	Ciklus o deci
31	Sol Belou	Do Jerusalima i natrag
38	Zelda	Dve pesme
39	Petar Klajn	Jevreji nobelovci: Gabriel Lipman
41		Jevreji raznih zemalja: Norveška
43		Beograd domaćin Makabija
46	K. Neiger	Male šale iz Australije
48		Ukrštene reči
49		Naš test

Dragi prijatelji,

Novi broj »Kadime«, po našoj zamisli, treba da bude deo vaše letnje lektire, bez obzira u kojoj smeni letujete u Pirovcu. Pored rubrika na koje ste već navikli, u ovom broju donosimo drugi deo foto-istorije jevrejske odeće, u kojem možete da vidite kako su se odevali evropski Jevreji. U sledećem broju objavićemo nekoliko fotografija sa primerima rabinske odeće.

Nikada do sada nismo dobili toliko tekstova o jednom skupu kao posle Male Makabijade u Pirovcu. Što znači, drugim rečima, da je ona uspela, i da s takvom praksom možda treba nastaviti.

Tekst Paje Lebla o pisanju mesečnika Svetske unije jevrejskih studenata ipak je izazvao neke komentare. Tekst Rebeke Rudan i odgovor Paje Lebla objavljujemo na prvim stranicama, i samo nam još preostaje da ponovimo pitanje iz prošlog broja: Možda i vi želite nešto da kažete u vezi s tim?

REDAKCIJA

Naša polemika: Jevrejin ili ne?

POVODOM NAPISA PAVLA LEBLA IZ PROŠLOG BROJA »KADIME«

U prošlom broju »Kadime« P. Lebl postavlja aktuelna i svima bliska bitanja, kao: »Da li dobar komunista može biti i dobar Jevrejin?«, i na taj način poziva na diskusiju. Čini se da bi se pitanje moglo malo izmeniti i proširiti: »Može li Jugosloven biti i Jevrejin?«

Srećom, živimo u zemlji gde je moguće postavljati svakojaka pitanja i gde se možemo opredeliti za ono što želimo. Jer, ovo je zemlja ljudi sa istim pravima, zemlja sloboda.

Svako od nas ima pretke, neko obične, neko sa pedigreom, neko one kojih se stidi, uglavnom, korene svi imamo. Ali, ko te danas u ovoj Jugi pita za poreklo ili veru? Od mladih niko. Tako i treba da bude, jer to je čini se prvi porak ka nekom boljem, slobodnijem, humanijem svetu, ka svetu bez granica.

Ali, da pokušamo da odgovorimo na pitanje u koje se umeće još jedno: »Šta bi moglo da bude karakteristika savremenog MLADOG Jevrejina u Jugoslaviji?« Negativno određenje nije pravi odgovor, ali u ovoj prilici može izvrsno da posluži. Kao prvo, on ne veruje. Govori jednim od jezika na kojima se sporazumevaju narodnosti Jugoslavije, hebrejski ne zna i neće ga ni upotrebljavati svakodnevno ako ga nauči. Ne razlikuje se od svojih vršnjaka ni po čemu. Pa u čemu je onda Jevrejin? Upravo dođosmo do ćorsokaka, jer bismo morali da kažemo — nije Jevrejin, osim možda po korenima koji se čuju u imenu i prezimenu, sve češće samo u prezimenu.

Ovo ne znači utapanje u masu bezličnih, onih koji kriju poreklo ili onih koji su ga zaboravili. Ovo je naša prednost nad drugima, ovo je korak od sedam milja ka svetu izbrisanih granica. Zato je smešno govoriti o obnavljanju verskih obreda i običaja, licemerno je činiti ono u šta se ne veruje. Mi mladi svoju veru moramo naći upravo u napretku. Ostavimo religiju

starima. Ali, ne smemo je odbaciti. Ono što je građeno vekovima itekako treba poštovati i poznavati u ime opšte obrazovanosti, a ne u ime nacionalne pripadnosti. Dok imamo od koga trebalo bi naučiti puno o veri, običajima, pesmama, nošnji, uostalom, o svemu što se gomilalo kroz istoriju kao određenje Jevreja.

Zašto mi, Jugosloveni sa jevrejskim poreklom ne bismo imali centar koji bi bio izvoriste saznanja takve vrste za sve koji se za to zanimaju? Zašto da ne prikupljamo sve podatke i ne pružimo ih svima? Nazadno je i smešno imitirati Zapad i izdvajati se, jer to liči na izdaju svega što je napredno.

Možda će neko reći da ovakav stav vodi asimilaciji Jevreja. Upravo tome, ali ne samo njih, već vodi nestajanju nacionalnosti uopšte. S tim što je ovaj put neizbežan, human, što zahteva poznavanje i poštovanje prošlosti, predaka, vere starih i svega onoga odakle potičemo.

Rebeka Rudan

JEDINI I PRAVI PUT

Već sam se bio ponadao da će moje pisanije u prošlom broju »Kadime«, poziv na razgovore o pitanjima o kojima smo do sada uglavnom vrlo svestrano i opširno čitali, proći kao i većina apela koje redakcija upućuje čitaocima. Zato me je veoma prijatno iznenadio dopis Rebeke Rudan, koja je »prihvatila rukavicu« i kazala nam svoje stavove. Želeo bih da pitam i nju, i sve ostale koji su »uhvatili« sebe u ovakvim razmišljanjima: zašto se niste javili ranije, zašto ste čekali da neko pre vas bude »prvi«? Ne mogu a da i sebe malo ne okrivim: dugo su mi se misli koje ću ovde pokušati da izložim motale po glavi, polako sazrevale i sve više želele da izađu napolje. Na kraju su našle povod koji verovatno nije najsrećniji: utiske koje je sa letovanja ponela Vivi Ajhler, devojka kojoj mnoge stvari nisu bile, niti su mogle da postanu jasne. Stvari koje, na žalost, nisu jasne ni jednom priličnom delu naše omladine.

Dakle, da počnemo, kao što kaže Rebeka, od negativnih određenja: šta NIJE karakteristika savremenog mladog jugoslovenskog Jevrejina, ili preciznije, koji atributi jevrejskog identiteta kao totalne kategorije ne mogu da mu se pripišu. Kao prvo, on nije religiozan (nije podesno reći: ne veruje, jer daleko najvažniju veru koja je utkana u jevrejsku tradiciju — veru u čo-

veka — nadam se, nije izgubio). Drugo, uglavnom ne zna hebrejski, a ako ga i zna ne koristi se njim u svakodnevnom govoru, treće; ne ide u jevrejsku školu, četvrto: sve češće se zove Pera, Mika, Paja, a sve ređe se preziva Levi, Koen, Pesah, Aškenazi (što nikako ne znači da mnogi nisu veoma ponosni na svoja lepa jevrejska imena, zar ne?), peto, šesto, Ako zaredamo i počnemo da zapitkujemo ko je imao Bar micva, ko kod kuće slavi Seder, ko je bar jednom u životu video kako sinagoga izgleda iznutra, doći ćemo do tužnog zaključka da bi se mladi Jevreji kod nas mogli izbrojati na prste. A mi smo ipak tu, ipak smo, pobogu, nekakvi Jevreji, ipak nosimo Magen David oko vrata Znači, negativno određenje nas neće dovesti do pravog odgovora. Nije stvar u tome čega smo se (ili čega su nas) odrekli, već šta je ono novo, dodatno (nikako suprotno i isključujuće), ono što će od „savremenog mladog Jugoslavena jevrejskog porekla“ načiniti „savremenog mladog jugoslovenskog Jevrejina“.

Ne mogu da se složim sa početkom Rebekinog dopisa „... P. Lebl postavlja aktuelna i svima bliska pitanja, kao: »Da li dobar komunista ...«. Naprotiv, ja ih veoma eksplicitno smatram stupidnim i potpuno veštački stvorenim. Jer, na njih su potvrđan odgovor odavno dali mnogi veliki ljudi, nesumnjivo i **veliki Jevreji**, koji su svoje delo neizbrisivo utkali u istoriju ne samo svetskog radničkog pokreta nego i izgradnje našeg socijalističkog društva. Problem je na suprotnoj strani: još uvek ima naših drugova kojima odgovor nije jasan. Ima i takvih koji ova pitanja smatraju provokacijom, maltene atakom na njihovu socijalističku ličnost. Nije ni potrebno objašnjavati da je njihova »socijalistička ličnost« u najmanju ruku nezrela. I kako onda od njih očekivati da se oslobode strahova i kompleksa, kako očekivati da osete da je saznavanje, proučavanje i oslanjanje na tradiciju svog naroda, **potreba** i zaloga budućnosti slobodne ličnosti u slobodnom društvu. To neće biti ni »izdaja svega što je napredno«.

Citirao sam pretposlednji stav Rebekinog dopisa da bih pokazao da je, očevidno, u pitanju nepoznavanje aktivnosti naše zajednice i njene omladine. Jer, put koji ona vidi kao jedino mogući put za neku vrstu »emancipacije«, zaista je jedino mogući put za sticanje atributa koji će krasiti mladog jugoslovenskog Jevrejina. To je i put za koji se zalaže cela zajednica. Da završim Bekinim rečima: »ovaj put... zahteva poznavanje i poštovanje prošlosti, predaka, vere starih i svega onoga odakle potičemo«.

Paja Lebl

O maloj Makabijadi

MALA MAKABIJADA — PIROVAC 77.

Sjedimo u klubu u uobičajenom broju (nas pet) i ne znamo, u stvari, da li smo se okupili zbog prijenosa utakmice Jugoslavija—Rumunska ili da sredimo (i prenesemo) utiske o Pirovcu. I dok Jugosloveni slavno gube, ne možemo a da se ne sjetimo nogometnog susreta s Pirovčanima.

Ali, počnimo od početka. Prvi član zagrebačke ekipe dočekan je velikim natpisom dobrodošlice na »najbrojniju« Makabijadu i napuštenim domom. Ostatak predstavnika našeg kluba stigao je (polako ali sigurno) žutim škodillacom-ZG, predveče. Već je i večera u hotelu »Mirna«, koja je protekla u pozdravljanju i pitanjima kakosištaradiš, dala naslutiti jednu, doduše, mini-malu Makabijadu, ali ipak hvale vrijednu (tri put hura za organizatore!). Radni sastanak koji je slijedio iza večere nije potrajao dugo, a svršio je kao i obično s dilemom. Ovaj puta se ona odnosila na pitanje: kombi ili čamac. No, to i nije važno za Makabijadu — prijevozna sredstva nam nisu nedostajala. Po izboru su bila i kola i šoferi. Ipak, ta povoljna okolnost nije smanjila ničiju želju za sportskim natjecanjima. Tako je već slijedećeg dana održano takmičenje u maratonu od doma do hotela, tj. do ručka, u kojem su svi učestvovali s više ili manje ustrajnosti. Popodne su izmoredni sportaši proveli dijelom u odmoru, dijelom u aktivnoj rekreaciji (izlet u bespuće među komarce i ovce), u slastičarnama i sl. Uveče je Sarajevo (da osvjetla svoj potamnijeli obraz zbog tako malog broja učesnika) priredilo malo glasnog pjevanja i još glasnijeg sviranja. Sutradan su prijepodnevi sati protekli na slapovima Krke, lijepom i nezaboravnom izletu, gdje se sportska momčad već počela pripremati za popodnevnu nogometnu utakmicu s Pirovčanima. Usprkos sve-srdnog navijanja publike i davanja sve od sebe nekih pojedina-ca, poraz je bio vidljiv već nakon prvih minuta uzbudljive igre. To popodne, kao i prethodnog, igrao se ping-pong i šah, a posljednjeg dana uvedena je i nova disciplina: bacanje kamena

s ramena, a pri dodjeljivanju diploma na oprostajnom ručku uvrštena je i diploma za auto-reli do siapova Krke. Svakako ne bi bilo fer da se ne spomenu Boca i komp. s palačinkama kojima su dopingovali umorne sportaše, te našeg dragog g. Pin-kia (g. I. Kabiljo) koji je svojom smirenošću i blagonaklonošću mnoge podsjetio na zamišljen lik idealnog upravnika ljetovališta.

Odlazak, koji je za neke bio prilično buran, ipak je označio kraj još jednog susreta, koji je, vjerujemo, svima ostao u lijepoj uspomeni.

D. Bing i M. Rajner

UTISAK SA MALE MAKABIJADE U PIROVCU 1977.

Ovo pišem da bi oni koji nisu bili u Pirovcu-77. približno znali kako je bilo. Da bi opis bio potpun početak ću od samog početka.

U Vinkovcima sam uskočio u voz iz Beograda za Šibenik. Prvi, drugi, treći kupe, i nabasao sam na njih desetoricu iz Beograda. Sve u svemu bili smo kao sardine. Ipak, zahvaljujući našoj snalažljivosti, stigli smo u Šibenik relativno malo izmučeni. Uguravši se u bus za Pirovac, preostalo nam je samo da čekamo.

Doček je bio dobar, a nebo plavo. Smjestivši se, mogli smo birati između klope i kreveta. Netko nešto, u svakom slučaju znali smo da nas sutradan očekuje MAKABIJADA.

Vrijeme je bilo izvrsno, pa su se oni hrabriji kupali. Njupa, e tu su se već mišljenja mimoilazila: »Skuše ili lignje pitanje je sad«. Što se mene tiče, klopa je bila dobra, a i na organizatore nemam primjedbi. (To je bila »Mala Makabijada«.).

Došlo je i do jednog okršaja u nogometu protiv mještana. Ni doping nam nije pomogao da nas spasi katastrofe. Prepričavani su razni štosovi i doživljaji. Bilo je puno pjesme i svirke, pa ne mogu a da ne spomenem JASENKA iz Sarajeva i JULIJA iz Beograda.

3. 5. 1977. Dodjeljivanje nagrada za raznorazne aktivnosti (diploma Osijeku za osvojeno drugo mjesto u malom nogometu) i vrijeme odlaska.

Mislim da smo svi bili zadovoljni, t.j. takvima se pokazali, pa je ostalo još samo da se kaže

Šalom!
Vladimir Mikler

MOJ PRILOG VIDENJU I DOŽIVLJAJU

Ovogodišnja Mala Makabijada održala se u Pirovcu pošto su svi drugi domaćini otkazali gostoprimstvo. U Pirovac se stizalo raznim prevoznim sredstvima, ali važno je da smo stigli živi i zdravi. Na ulazu u dom je bio plakat na kome je neko prvoaprilski raspoložen napisao da pozdravlja sve učesnike najbrojnije Makabijade. O broju učesnika treba nešto reći. Bilo nas je 27 (i slovima: dvadeset sedam) od kojih su neki prijatelji opštine. Sarajevo, inače najbrojnije zastupljeno na sličnim susretima, bojkotovalo je Pirovac; zbog raznih razloga u Pirovac je došlo samo 4, tek da se ne zaboravi da ih i tamo ima. Zagrepčani su se dopejvali kolima, takođe malobrojni. Beograđana je bilo nešto više. Pošto smo se tako lepo skupili, moglo je početi sa programom. On je kao i uvek bio veoma bogat, pun novosti i sve što ide uz to. Raka i Dejan su se svojski trudili da tu bude nešto i zato zaslužuju pohvalu.

U ljutom okršaju na fudbalskom terenu čak je i jedan zub stradao, ali šta je to prema rezultatu u prijateljskoj utakmici sa meštanima. Ping-pong se revnosno igrao, a bilo je i nekoliko šahista. Uglavnom, takmičarski duh nije izostao. Mada vaterpolo nije bio predviđen, bilo je i toga, ali ova disciplina je bila van konkurencije. Jedan od najmasovnijih disciplina bio je maraton, tj. pjehe do hotela u kome se hranimo. Bilo je još raznih društvenih igara, kao npr. ko će napraviti bolju posleponoćnu palačinku ili ko će ići za loptom u vodu. Kao što biva i kao što je red, na svečanom završnom ručku podeljene su diplome i pehar najzaslužnijima.

Pojavilo se i nekoliko novih lica iz mlađe generacije koji su totalno neupućeni u običaje, kulturu i istoriju Jevreja. To je nesumnjivo znak da je u svim klubovima potrebno češće i više organizovati razna predavanja i druge oblike upućivanja ovih mladih ljudi u kulturu naroda kome pripadaju.

Ishrana i smeštaj, kao i organizacija, bili su dobri, samo je zatajio dolazak generacije koja treba da preuzme mesta onih koji su prerasli ove omladinske susrete.

Jelena Polak

PRVI MAJ U PIROVCU, ILI MALA MAKABIJADA I OKO NJE

Već na prvom sastanku studentske komisije, posvećenom ovogodišnjoj Maloj Makabijadi, svima je bilo jasno da će njena organizacija i ove godine pasti na teret beogradskog kluba.

I pored toga, zamolili smo klubove na koje je ove godine bio red da preuzmu organizaciju. Kao što smo i očekivali, svi su, pod raznim izgovorima, odbili. Deo krivice za to snosi i sama komisija zbog toga što je kao alternativu, ukoliko ostali klubovi odbiju organizaciju, ponudila Beograd. A svakome je lakše da sedne na voz nego da sam nešto zapne. I tako smo, posle dva meseca, došli do jedinog mogućeg rešenja: Beograđani će ipak organizovati tu nesretnu Makabijadu, ali ne u Beogradu, već u Pirovcu. Teško je ukratko reći zbog čega ne ovde, nego na moru. Posle detaljne »analize« svih razloga, pojedinci su vispreno svrstali iste pod kategoriju »lični razlozi« (moji i Rakini, razume se). Verujem da je to i razlog zbog koga nije došao veliki broj omladinaca. Jednostavno, njihovi lični razlozi nisu bili u skladu sa našim, ili vice versa.

Ovo se prvenstveno odnosi na sarajevski klub, čijim je omladincima očigledno više stalo do beogradskih izloga i atmosfere grada, nego do susreta sa svojim poznanicima (ne kažem »prijateljima«, jer počinjem da se pitam da li, oni koji su krivi za nedolazak Sarajlija uopšte imaju prijatelje među nama, Jevrejima iz ostalih, manje značajnih mesta u zemlji). Kako to da iz najbrojnijeg i najaktivnijeg (tako bar kažu izveštaji) kluba dođe samo četvoro (4) omladinaca?! Da li je njih četvoro bilo na sastanku na kome su duhovni vođi sarajevske jevrejske omladine odlučili da im pirovački objekat nije po ćeifu. Možda njih četvoro nisu ni znali da im se letovalište ne može i ne sme dopasti?! Mislim da im se ipak dopalo, i zadovoljan sam zbog toga.

Posmatrana sa strane sportskih aktivnosti, Makabijada nije bila među najuspelijima. Ipak, i pored nedolaska gorepomenutih omladinaca, imali smo sportska nadmetanja, odigrali smo čak i prijateljsku utakmicu sa lokalnim timom koja nije baš bila slavna (2 : 12), ali ni tako loša u prvom poluvremenu (2 : 0), dok su naši još imali snage.

Imali smo i jedan vrlo lep izlet na slapove Krke zahvaljujući Davidu, Mirjam, Saši i Silviju koji su došli svojim (i tuđim) kolima. U brdsko-brzinskoj vožnji »Grand Prix« je pripao ženskoj ekipi Bing-Bing iz Zagreba na vozilu »Škoda 110 RELLY« koja je majstorskom i požrtvovanom vožnjom visoko porazila ostale ekipe.

Nedostatak »ozbiljnog« dela posledica je uglavnom zbrzanih i pod pritiskom vremena izvedenih priprema, zbog čega je izostalo prisustvo nekog od starijih aktivista — predavača. I

pored malog broja prisutnih održan je jedan (manje ili više) radni sastanak, iz koga se mogu izvući korisni podaci o prošlim i budućim susretima. Nijedan od klubova nije nam, nažalost, saopštio ništa novo u pogledu organizovane aktivnosti.

I pored toga što smo uvek svi bili na okupu, (što nije baš bio slučaj sa dosadašnjim susretima) i što je značajno samo po sebi, osetio se nedolazak jednog Paje Lebla sa pratećim rekvizitom — gitarom. Magnetofon sa snimljenim trakama ipak ne može da zameni zajedničko pevanje, kod koga je važnije ono ZAJEDNIČKO, nego pevanje.

Ovaj susret trebalo je da pokaže da li omladinci mogu sami da vode ovakav objekat, bez preteranog i često konfliktnog tutorstva. Smatram da je odgovor potvrđan, iako je bilo malih izgreda, ovaj put bezazlenih, posle kojih je trpezarija ličila na svinjac (neka se svinje ne vređaju). No, za ove izgrede dovoljni su kofa sa vodom, metla i krpa, i voleo bih da verujem da je to vrhunac nereda koji smo u stanju da napravimo, kada budemo morali sami da brinemo o sebi.

Mislim da mogu, u ime onih koji su bili u Pirovcu, a koji nam se ne javljaju, slobodno da kažem da nam je bilo lepo, mnogo lepše nego što bi to bilo u Beogradu, Zagrebu ili Novom Sadu.

Dejan Dizdar

POSLE MAKABIJADE, U SUSRET LETU

Hteo bih reći par reči o letovalištu u Pirovcu pre odlaska na letovanje. Oko toga se mnogo raspravljalo. Uglavnom je bilo kritike na položaj letovališta, prljavo more, slabu organizaciju itd. Retko ko ga je pohvalio, a ja želim baš to, ispričavši utiske sa Makabijade.

Malo se nas, dvadeset osmoro, skupilo u Pirovcu, i zbog toga, jer osim beogradskog kluba nije postojala ni jedna druga ekipa osim mešovitih, Mala Makabijada i nije uspela kao tradicionalno veliko sportsko takmičenje, i ako smo dobili veliki gradski trg za fudbalski teren, imali uslove za šah i stoni tenis, mogli da plivamo jer je voda bila topla. Međutim, u jednom drugom pogledu, možda još važnijem u ovim trenucima pred leto, uspela je. Uspela je da dokaže da naše letovalište može pružiti dobre uslove ne samo za makabijadu, već i za letovanje. Ono što je doprinelo prijatnom boravku u Pirovcu

je dobra organizacija, Raka i Dejan koji su se svesrdno zalagali da ovo uspe, zatim kolektivni rad, jer nikome nije bilo teško da učini nešto, da doprinese, da jednostavno pomogne. Nismo se bunili kada smo trebali da prvi ustanemo i odemo u grad po hleb da bi za doručak imali svež, zasukali bi rukave i oprali sudove, (ovde ne mogu da preskočim veliku pomoć Cice i Mire, Gracije i Danijele), uzeli bi metlu u ruke kada je trebalo spremati posle jela salu za tenis. Pa zatim, provodi i izleti, u kojima smo bili kompaktni. Izlet na slapove Krke koji je bio u stilu: pet do devet — hajdemo negde na izlet, devet i pet — već smo na slapovima, ili popodnevi sladoled party u Biogradu. Zatim posle — ponoćne palačinke, koje su pravljene od dvadeset jaja i 10 litara mleka (15 palačinki, kajgana od 15 jaja, sve to zaliveno sa 9 litara mleka), ili zajedničko pevanje na molu pred zoru... Sve je to dalo pečat — uradi sam — ovoj Makabijadi, i sad od novih organizacionih promena u letovanju očekujemo da će učiniti svako leto isto, tako lepo kao ovaj, nažalost, kratak vikend. Pri svemu tome moram da spomenem dobar smeštaj i dobru hranu. U hotelu su nas hranili dobro i raznovrsno, čak i sa lignjama ili skušama na žaru ili francusko-ruskom salatom za predjelo ili mornarskom salatom sa ili bez nadjeva, a tek o jelima i da ne pričam jer za njih nije ni bilo mesta posle svega toga. Jedino nam je falilo: »Dežurni donesi vode«, ali su zato uslužni i simpatični kelneri nosili šećer i vodu ili kikiriki pojedincima kada im je to bilo najpotrebnije. Neću da kažem da do sada hrana i smeštaj nisu valjali, to nikada nije bilo sporno, ali ovaj put je bilo izuzetno dobro.

Žao mi je što u svemu tome nije više nas uživalo. Uzrok treba tražiti u onima koji su takav pokušaj već u početku osudili kao promašaj, pa su na taj način odvratili veliki broj učesnika koji su hteli da dođu na Makabijadu.

Iz svega ovoga možemo da zaključimo da će ovog leta biti uspešnije letovanje, jer je izvršeno dosta izmena u organizaciji i dato više mogućnosti da sami omladinci organizuju letovanje onako kako njima to najbolje odgovara. Na nama ostaje da se javimo u što većem broju i uzmemo aktivnog učešća u kulturno zabavnom programu, pa neka nam ovo leto povрати stari sjaj Cresa, Zatona, Sutivana...

D. M.

Seminar u Španiji

U vremenu od 5-og do 13-og aprila o.g. održan je u malom mestu Piedraita, nedaleko od Madrida, omladinski interevropski seminar, na kome su, pored 104 učesnika iz većine zapadnoevropskih zemalja, učestvovali i Braco Levi i Darko Bihler iz Jugoslavije. Tema je bila: odnos Jevrejina prema svojim bližnjima, prema jevrejskoj zajednici i prema jevrejskom narodu.

Rad se odvijao u tri pravca:

- obilazak jevrejskih istorijskih i kulturnih spomenika,
- predavanja i diskusije,
- rad u sekcijama.

Prva dva dana smo autobusima obilazili gradove Avila, Salamanka i Segovia u kojima se u prošlosti odvijao bogat jevrejski život. Nažalost, bili smo bez vodiča, pa je jedini izvor informacija bilo lokalno stanovništvo, koje je često bilo više zainteresovano za nas nego za odgovore na naša pitanja, tako da je bilo dosta komedije.

Ostale dane smo proveli u pomenutom mestu, preciznije u lepom seoskom hotelu iz koga nismo izbijali da barem malo upoznamo ljude i običaje, tako da su španska sela za nas i dalje »španska sela«. Predavanja su se odvijala po jezičkim grupama i većina njih je bila sa istorijskom tematikom. Diskusije su (kako to često biva) više bile prilika za isticanje omladine sa govorničkim ambicijama, nego ozbiljna analiza postavljenih problema.

Zanimljiv je bio rad u sekcijama, kojih je bilo četiri:

- audio-vizuelne metode,
- primenjena umetnost,
- folklor,
- drama.

U grupi audio-vizuelnih metoda, u kojoj sam radio, podeljene su manjim grupama teme na osnovu kojih je trebalo napraviti petominutni program sa slajdovima, muzikom i tekstem. To je bila dobra prilika za sve nas da oprobamo svoje snage i da se kroz rad zbližimo.

Jedne večeri održana je »smotra« folklor iz zemalja učesnica. Svaka grupa trebalo je da prikaže ponešto od običaja, pesama ili igara iz svoje zemlje. Darko i ja smo izveli jedan skeč koji, doduše, nema mnogo veze sa našim folklorom, ali bolje išta nego ništa.

Završno veče bilo je i veselo i tužno. Veselo jer smo prikazali rezultate našeg rada u sekcijama, tužno jer je rastanak bio blizu.

Bilo je lepo.

Braco Levi

Vesti iz klubova

BEOGRAD

Kada se piše o radu omladinskog kluba u Beogradu, uvek se ima u vidu raskorak između smelih planova koji se prave na početku svake godine i njihove ne baš sjajne realizacije. Gde zaškripi na putu između sveta ideja i stvarnosti, zna se. Mi, posetioci, članovi i uprava beogradskog kluba, negde zatajimo. Tako je i bilo ove godine. Posle prihvatanja opšte teze da se rad u klubovima mora konstantno izvoditi i stimulisati, a da letovanje treba da bude sinteza, odraz tog rada, on i dalje ostaje nevidljiv i to, nažalost, ne samo u Beogradu.

Od proslave Nove godine, koja je već postala tradicija, bilo je više nedelja ispunjenih prikazivanjem slajdova. Prve dve večeri su bile o seminaru održanom u Izraelu, o kojem ste mogli pročitati u prošlom broju Kadime, na kojem su učestvovali Raka i Dejan. Poslednje veče je bilo ispunjeno Malom Makabijadom. Kada je reč o Maloj Makabijadi treba da naglasim da su svi klubovi odbili da je organizuju ove godine, dok je beogradski klub prihvatio da je organizuje u Pirovcu. Odziv je bio relativno slab, ali sudeći po kazivanju učesnika bilo je veoma prijatno. Ako se uzme u obzir da je Mala Makabijada održana prošle godine u Beogradu, razumljiva je želja za promenom ambijenta.

»Večeri muzike«, kojih je bilo nekoliko, organizovali su i izveli Paja i Braca. Uz ples, gitare i gramofon vreme je prijatno proticalo. Tombola i veče društvenih igara su dobro uspele, kako po odzivu tako i po zabavi. Purimska zabava je i ove godine održana u sali osnovne škole u susedstvu Opštine — program je bio dobar, gužva velika, atmosfera odlična. Omladinci su kao i ranije pomagali u dekorisanju sale.

Očigledna »rupa« u našem programu je odsustvo jevrejskog programa. Da li je ovo posledica nedovoljnog interesovanja, što zvuči neverovatno jer u bogatoj riznici jevrejske kulture može da se nađe delić za svakog, ili je propust organizacije?